

SHAROITLARNI YAXSHILASHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING DOLZARBLIGI

Eminchayev Baxodir Sadikovich

Farg'ona davlat universiteti

Annotatsiya: Raqamli iqtisodiyot - bu qiymat, tovarlar va xizmatlarni yaratish, taqsimlash va iste'mol qilish uchun raqamli va axborot texnologiyalaridan foydalanishga yo'naltirilgan iqtisodiy tizimning shakli. Bu atama turmush tarzi, biznes jarayonlari va ijtimoiy munosabatlarni o'zgartiruvchi texnologik innovatsiyalarning keng doirasini qamrab oladi. Ushbu taqdim etilgan maqolada raqamli iqtisodiyot nimani o'z ichiga olishi va u qaysi jihatlarni qamrab olishi haqida batafsilroq tavsiflanadi.

Kalit so'zlar: narsalar Interneti, M2M, raqamli texnologiyalar, biznes modellari, raqamli madaniyat, raqamli ishonch, ishlab chiqarishni avtomatlashtirish.

Abstract: The digital economy is a form of economic system focused on the use of digital and information technologies for the creation, distribution and consumption of value, goods and services. The term encompasses a wide range of technological innovations that are changing lifestyles, business processes, and social relationships. This featured article describes in more detail what the digital economy entails and what aspects it covers.

Keywords: Internet of Things, M2M, digital technologies, business models, digital culture, digital trust, production automation.

Dunyo bo'ylab iqtisodlar "Covid-19" ga qarshi o'zlarining blokirovkalari va ichki kurashlarini davom ettirar ekan, jahon savdosi misli ko'rilmagan sur'atda pasayib bormoqda. Koronavirusning iqtisodiy ta'siri hozircha taxminiy o'yin, ammo bir narsa aniq: u ketmoqda. katta bo'lish. Birgina xizmatlar sohasiga ta'siri allaqachon yuzlab million dollarga baholangan, chunki Xitoy Yangi yil bayramida odatda mijozlar bilan to'la bo'lgan restoran va do'konlar darhol ochilish belgisisiz eshiklarini yopishga majbur bo'lishdi. Iqtisodiyot butun mamlakat aholisining eng muhim jihatlaridan birini o'ynaydi, biz yangi g'oyalar va texnologiyalarni joriy etish orqali uni takomillashtirish, uni yanada zamonaviy va yanada kengroq dasturlar va takomillashtirilgan korxonalarni shakllantirish uchun qulayroq qilish imkoniyatiga ega bo'lamiz. raqamli platformalarga asoslangan tadbirkorlik.

Ma'lumki, 20-asrning oxiridan boshlab iqtisodiyot va jamiyatda raqamli texnologiyalar kuzatildi, bu soha mutaxassislari raqamli inqilobni muhokama qila boshladilar, bu kelajakda ko'p jihatdan muhim va radikal innovatsiyalarni kafolatlaydi. Umumiy foydalanishda bu o'zgarishlar raqamli texnologiyalarning xususiyatlari bilan ta'minlanadi.

Raqamli iqtisodiyotni ishlab chiqarish va iste'mol sohasida, iqtisodiyot va jamiyatda jismoniy va raqamli ob'ektlar rivojlanishining yangi bosqichi sifatida belgilash mumkin. Ushbu integratsiya tarmoq aloqalarining kuchayishiga olib keladi. odamlar, jarayonlar, ma'lumotlar va ob'ektlarning yuqori tezlikdagi ulanishi, garchi dunyoning aksariyat qismi hali ulanmagan. Raqamli iqtisodiyotda M2M kabi atama keng tarqalgan bo'lib, bu mashinadan mashinaga degan ma'noni anglatadi; mashhur bo'lib, bu ko'p yillar davomida ikki raqamli o'sish sur'atlarini ko'rsatib kelayotgan bozor. Bularning barchasi IoT Interneti kabi hodisaga asoslangan texnologik standartlar va biznes ekotizimlarini shakllantirishga olib keladi.

Boshqa nuqtai nazardan qaraganda, AQSH mutaxassislari yangi zamonaviy firmalar tezroq va moslashuvchan bo'lib ketganini isbotlaganliklarini, biroq ular takomillashtirilmaganligini hisobga olsak, ular o'z maqomini yuqori sur'atlarda

yo'qotayotganliklarini tahlil qilishdi. Bularning barchasi, masalan, xususiy biznesning osongina ko'chirilishiga sabab bo'ldi.

Evernote lova paydo bo'lgandan keyin, shunga o'xshash Microsoft One Note va Google Keep xizmatlari paydo bo'ldi. Simplenote va boshqalar Dropbox-ning asosiy funktsiyalari darhol Microsoft, Apple, Amazon va Google tomonidan ko'chirildi. Uber platformasida ko'plab klonlar paydo bo'ldi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, ular ulkan imkoniyatlar beradi, lekin ayni paytda kompaniyalarning biznes modellari va tashkiliy tuzilmalarini o'zgartirishni, raqamli madaniyat va raqamli ishonchni shakllantirishni talab qiladi.

Biroq, odamlar texnologiya kabi tez rivojlanmaydi, shuning uchun xodimlarga qo'yiladigan yangi texnologik talablar va odamlarning kasbiy bilimlari va ko'nikmalari o'rtasida bo'shliqlar paydo bo'ladi. Bunday vaziyatda biznes qattiq ko'nikmalardan odamlarning yumshoq ko'nikmalariga qayta yo'naltiriladi - o'rganish qobiliyati, muloqot qobiliyatlari, jamoada ishlash va boshqa yumshoq ko'nikmalar ham oshadi.

Yuqorida biz "Internet of Things" va "M2M" kabi atamalarni eslatib o'tdik, keling, ularning ma'nosi va raqamli iqtisodiyotdagi rolini batafsil ko'rib chiqaylik. Narsalar Interneti (IOT) va mashina (M2M) qurilmalarning o'zaro ta'siri va ma'lumotlarni uzatish bilan bog'liq ikkita chambarchas bog'liq tushunchadir. Keling, ularning har birini batafsil ko'rib chiqaylik.

Narsalar Interneti - bu Internet orqali ma'lumotlarni yig'ish va almashish uchun o'rnatilgan texnologiyaga ega bo'lgan jismoniy qurilmalar tarmog'idir. Ushbu qurilmalar sensorlar, aqlli uy qurilmalari, sanoat uskunalari, transport vositalari va boshqa ko'plab narsalarni o'z ichiga olishi mumkin. IoT ning maqsadi insonning muhim aralashuvisiz uzluksiz ma'lumotlar almashinuvi va avtomatlashtirilgan boshqaruvni ta'minlashdir. IoT ilovalariga misollar:

- Yoritish, iqlim nazorati tizimlari va xavfsizlikni avtomatlashtirilgan boshqaruvga ega aqlli uylar.

- Transportni boshqarish, chiqindilarni boshqarish va energiyani boshqarish tizimlariga ega aqlli shaharlar.
- ishlab chiqarish uskunalarini kuzatish va nazorat qilish uchun sanoat IoT tizimlari.
- Sog'liqni saqlash va tibbiy monitoring asboblariidan foydalangan holda sog'liqni saqlash diagnostika

Mashinadan mashinaga (M2M) - bu qurilmalar o'rtasidagi aloqa shakli bo'lib, ular ma'lumotlarni almashish va inson aralashuvisiz harakatlarni amalga oshirish imkonini beradi. Ushbu texnologiya mashinalarning bir-biri bilan avtomatik ravishda aloqa qilishiga imkon beradi.

M2M ilovasiga misollar:

- Suv, elektr va gaz hisoblagichlarini avtomatik o'qish va uzatish ma'lumotlarni buxgalteriya va tahliliy tizimlarga kiritish.
- Joylashuvni kuzatish uchun o'rnatilgan sensorlar bilan transport tizimlari, avtomobillarning sharoitlari va texnik holati.
- sanoat ishlab chiqarishini avtomatlashtirish tizimlari, shu jumladan monitoring va uskunalarini boshqarish tarmoqlari.

Farqlar va ulanishlar IoT va M2M chambarchas bog'liq, chunki M2M aloqasi umumiy IoT kontseptsiyasining bir qismidir. M2M keng ko'lamli IoT tarmoqlarida ulangan qurilmalar va sensorlarni amalga oshirish uchun texnologik asosni taqdim etadi, bu qurilmalar o'rtasida ma'lumotlar almashinuvi va funktsional avtomatlashtirishni ta'minlaydi. Shunday qilib, IoT M2M aloqalarini o'z ichiga olgan ulangan qurilmalar ekotizimini tavsiflovchi kengroq tushunchadir, M2M esa qurilmalar va mashinalar o'rtasidagi aloqani ta'minlaydigan texnologiyaning o'ziga xos shaklidir.

Raqamli iqtisodiyot zamonaviy jamiyatda asosiy rol o'ynaydi, biznes modellari, mehnat munosabatlari, ta'lim, sog'liqni saqlash, ko'ngilochar va boshqalarga ta'sir qiladi. Bu jahon iqtisodiyoti va jamiyatining kelajagini belgilovchi jadal rivojlanayotgan sohadir.

Raqamli iqtisodiyot haqiqatan ham zamonaviy dunyoda katta ahamiyatga ega bo'lib, raqamli texnologiyalar joriy etilgandan keyin biznes modellari, raqamli madaniyat va kompaniyalarning tashkiliy tuzilmalaridagi o'zgarishlarga mumkin bo'lgan ta'sirini eslatib o'tish juda ma'lumotlidir. Yumshoq ko'nikmalarning ahamiyati va tez texnologik o'zgarishlar davrida ularning ahamiyati ham ta'kidlanishi kerak.

Raqamli iqtisodiyot zamonaviy global tizimni shakllantirishda, yangi imkoniyatlar va muammolarni aniqlashda, shuningdek, jamiyatning o'zaro munosabatlari va rivojlanishida muhim o'zgarishlar kiritilishining tamal toshiga aylanmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Eminchayev, B. (2023). O'ZBEKISTONDA ZAMONAVIY MAXSUS PEDAGOGIKANING HOZIRGI MUAMMOLARI. Евразийский журнал технологий и инноваций, 1(5 Part 2), 115-119
2. Eminchayev Bakhodir Sadikovich (2023) ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN UZBEKISTAN
3. Eminchayev B. S. AJDODLARIMIZ TOMONIDAN E'TIROF ETILGAN PEDAGOGIK NAZARIYALAR TUSHUNCHASI //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 16. – C. 444-446.
4. Sadikovich E. B. STRATEGIC PERSPECTIVES OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN //Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research. – 2023. – T. 10. – №. 09. – C. 321-324.

5. Sadikovich E. B. ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN UZBEKISTAN //Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research. – 2023. – T. 10. – №. 09. – C. 318-320.
6. Eminchayev B. DEVELOPMENT TENDENCIES OF THE ECONOMY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN //International Bulletin of Applied Science and Technology. – 2023. – T. 3. – №. 5. – C. 751-754.